

Dziecko w wieku przedszkolnym

17 stycznia 2013

Wiek przedszkolny jest okresem przejściowym, w którym dziecko na przestrzeni od 3 do 6 roku życia przechodzi szereg ważnych zmian – od uczenia się według programów zewnętrznych, po opanowanie nowych wiadomości i nabywanie niezbędnych umiejętności. Następuje intensywny rozwój fizyczny, umysłowy, emocjonalny i społeczny. Mały człowiek dynamicznie rozwija sprawności motoryczne, nabywa osiągnięcia w rozwoju orientacji w przestrzeni. Zachodzą postępy w myśleniu opartym na wyobrażeniach, tworzą się zmiany w kontaktach z rówieśnikami.

Rozwój fizyczny w ciągu trzyletniego okresu przedszkolnego nie przebiega w sposób równomierny – zachodzące zmiany dokonują się z każdym rokiem i wskazują zróżnicowanie. Między trzecim a czwartym rokiem oraz między piątym a szóstym tempo i rytm zmian w rozwoju na ogół jest umiarkowany, natomiast między czwartym i piątym rokiem życia dziecka, procesy rozwojowe wyraźnie się nasilają. Podstawowymi wskaźnikami w zmianach rozwoju fizycznego dziecka jest układ budowy ciała oraz układ ruchowy[1].

Silny związek z rozwojem fizycznym ma rozwój motoryczny dziecka – wraz z wiekiem, przyrostem wagi, wzrostem i dojrzewaniem organizmu dziecko uczy się nowych czynności, nie tylko trudniejszych, ale i bardziej skomplikowanych. Największy poziom osiągają cechy motoryczne, do których należą: szybkość, zręczność, siła, zwinność i wytrzymałość. Zaznaczają się przy tym znaczne różnice w rozwoju między chłopcami a dziewczętami – chłopcy w znacznej mierze wskazują przewagę nad płcią przeciwną.

Niezwykle ważny jest związek rozwoju fizycznego i psychicznego dziecka, który również w okresie przedszkolnym ulega modyfikacji. Następuje doskonalenie się sposobów odbierania rzeczywistości oraz reagowania i wpływania na zjawiska

otaczające dziecko. Psychikę dziecka w wieku przedszkolnym cechuje przede wszystkim emocjonalność, uczuciowość i stany skrajności – od ożywienia i wesołości do przygnębienia i płaczu. Powyższe cechy dziecko zaspokaja w aktywności ruchowej[2].

Zakres tych etapów rozwojowych dziecka ujmuje teoria E. Eriksona, która określa charakter człowieka w ośmiu stadiach. Wiele badań, obserwacji oraz przemyśleń doprowadziło autora do sformułowania faz rozwojowych człowieka, które obejmują jego całe życie. Etapy rozwojowe następują po sobie w taki sposób, że każdy z nich jest obecny w jakiejś formie w każdej fazie, posiada własny czas dominacji w pewnym okresie życia, reprezentując jego kryzys.

Dziecko w wieku przedszkolnym to jednostka w kluczowej fazie rozwoju, która przygotowuje się do wejścia w bardziej sformalizowany system edukacji. Okres ten, obejmujący zazwyczaj wiek od trzeciego do szóstego roku życia, jest niezwykle ważny z punktu widzenia psychologii, pedagogiki i rozwoju społecznego. W tym czasie zachodzą istotne zmiany w rozwoju fizycznym, emocjonalnym, poznawczym i społecznym dziecka, które mają długofalowe konsekwencje dla jego przyszłości.

Rozwój fizyczny dziecka w wieku przedszkolnym jest dynamiczny i widoczny w codziennych zmianach. Dzieci w tym okresie szybko rozwijają swoje zdolności motoryczne, zarówno te duże, jak bieganie czy skakanie, jak i te drobne, związane z precyzyjnymi ruchami rąk, jak rysowanie czy manipulowanie małymi przedmiotami. Koordynacja ruchowa oraz sprawność manualna stają się coraz bardziej zaawansowane, co jest kluczowe dla dalszego rozwoju zdolności edukacyjnych i społecznych. Równocześnie, dzieci w tym wieku często przeżywają intensywne zmiany w zakresie zdrowia, wzrostu i odporności, co wymaga odpowiedniej troski i wsparcia ze strony opiekunów i nauczycieli.

Rozwój emocjonalny dziecka w wieku przedszkolnym jest także znaczący. Dzieci uczą się identyfikować i wyrażać swoje uczucia, co jest podstawą dla zdrowych relacji międzyludzkich i umiejętności radzenia sobie ze stresem. W tym okresie rozwija się poczucie tożsamości oraz umiejętność rozumienia emocji innych ludzi. Zdolność do empatii, samodzielność oraz budowanie relacji z rówieśnikami stają się kluczowymi elementami rozwoju emocjonalnego. Dzieci zaczynają rozumieć, że ich działania mają wpływ na innych, co wpływa na ich zdolność do współpracy i tworzenia pozytywnych relacji interpersonalnych.

Poznawczy rozwój dziecka w wieku przedszkolnym jest równie istotny. W tym okresie dzieci rozwijają swoje zdolności językowe, które są podstawą dla późniejszego sukcesu w nauce czytania i pisania. Słuch ortograficzny, bogate słownictwo oraz umiejętność tworzenia zdań stają się coraz bardziej zaawansowane. Rozwój poznawczy obejmuje również umiejętności rozwiązywania problemów, myślenie logiczne oraz zdolność do klasyfikowania i porządkowania informacji. Wiek przedszkolny to także czas intensywnego rozwoju wyobraźni i kreatywności, które są kluczowe dla twórczego myślenia i innowacyjności w późniejszym życiu.

W aspekcie społecznym dzieci w wieku przedszkolnym uczą się funkcjonować w grupie i rozwijają swoje umiejętności społeczne. Uczą się zasad współżycia społecznego, takich jak dzielenie się, czekanie na swoją kolej czy współpraca z innymi. Interakcje z rówieśnikami oraz dorosłymi są niezbędne dla rozwoju umiejętności społecznych i budowania pozytywnych relacji. Uczą się również rozwiązywać konflikty, negocjować i wyrażać swoje potrzeby w sposób adekwatny do sytuacji.

Edukacja przedszkolna odgrywa kluczową rolę w wspieraniu rozwoju dziecka w tym okresie. Programy edukacyjne i wychowawcze w przedszkolach są projektowane w celu wspierania wszechstronnego rozwoju dziecka. Skupiają się na rozwijaniu umiejętności społecznych, emocjonalnych, poznawczych i

motorycznych. Zajęcia przedszkolne są zazwyczaj zróżnicowane i obejmują gry, zabawy, zajęcia artystyczne, muzyczne i ruchowe, które są dostosowane do wieku i możliwości dzieci.

Rola nauczycieli przedszkolnych jest niezwykle istotna. Wspierają oni dzieci w ich indywidualnym rozwoju, pomagają w odkrywaniu ich zainteresowań i umiejętności oraz oferują pomoc w rozwiązywaniu problemów. Nauczyciele w przedszkolach pełnią funkcję nie tylko edukacyjną, ale także wychowawczą, zapewniając dzieciom bezpieczne i wspierające środowisko, w którym mogą się rozwijać. Ich zadaniem jest także współpraca z rodzicami, aby wspólnie dążyć do jak najlepszego rozwoju dziecka i rozwiązywania ewentualnych problemów.

Ważnym aspektem edukacji przedszkolnej jest również współpraca z rodziną. Rodzice są pierwszymi nauczycielami i mają kluczowy wpływ na rozwój dziecka. Współpraca między rodziną a przedszkolem jest niezbędna dla efektywnego wsparcia dziecka. Rodzice powinni być zaangażowani w proces edukacyjny, uczestniczyć w spotkaniach, śledzić postępy dziecka oraz wspierać jego rozwój w domu.

Wiek przedszkolny jest kluczowym okresem w rozwoju dziecka, który kształtuje jego przyszłość zarówno w kontekście edukacyjnym, jak i społecznym. W tym czasie dziecko rozwija swoje umiejętności fizyczne, emocjonalne, poznawcze i społeczne, które są fundamentem dla dalszego rozwoju. Edukacja przedszkolna, rola nauczycieli oraz współpraca z rodziną są kluczowe dla zapewnienia dzieciom wszechstronnego i harmonijnego rozwoju. Wspieranie dzieci w tym okresie ma długofalowe znaczenie, wpływając na ich przyszłe sukcesy w edukacji oraz w życiu osobistym i społecznym.

[1] A Klim-Klimaszewska, op. cit., s. 40.

[2] Tamże, s.42.

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.